

Sygn. akt III AUa 2179/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Jolanta Wolska

Sędziowie: SSA Beata Michalska (spr.)

del. SSO Marzena Głuchowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Aleksandra Słota

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 października 2016 r. w Ł.

sprawy **J. T.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o emeryturę

na skutek apelacji J. T.

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 9 października 2015 r. sygn. akt V U 355/15

oddala apelację.

M. G. J. B. M.

Sygn. akt: III AUa 2179/15

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 9 października 2015r., w sprawie V U 355/15, oddalił odwołanie J. T. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. z 11 marca 2015r. odmawiającej ubezpieczonemu prawa do emerytury na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t.: Dz.U. z 2016r., poz.887) z uwagi na nieudowodnienie okresu co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło po dokonaniu przez Sąd I instancji następujących ustaleń faktycznych:

J. T., ur. (...), złożył w dniu 23 lutego 2015r. wniosek o emeryturę. Na dzień 1 stycznia 1999r. wnioskodawca udowodnił staż pracy wynoszący ponad 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wynosi łącznie 6 lat i 8 miesięcy: od 12 września 1975r. do 30 września 1978r., od 1 lutego 1995r. do 12 października 1996r. oraz od 1 lutego 1997r. do 31 grudnia 1998r. w W. Zakładach (...) w W. na stanowisku ślusarza i ślusarza spawacza.

W okresie od 5 października 1978r. do 31 grudnia 1992r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w B.. W świadectwie pracy pracodawca podał, że pracował on na stanowiskach: mechanika napraw pojazdów

samochodowych i ślusarza remontowego. W angażach i umowach o pracę stanowisko określano jako: mechanik, mechanik napraw pojazdów samochodowych, mechanik samochodowy, ślusarz i ślusarz remontowy. W okresach: od 13 września 1988r. do 3 stycznia 1990r.; od 30 kwietnia 1991r. do 19 stycznia 1992r. oraz od 10 kwietnia 1992r. do 31 grudnia 1992r. przebywał w ww. zakładzie pracy na urlopie bezpłatnym i pracował na budowach eksportowych. Za okresy te zostały mu wystawione świadectwa pracy przez (...) S.A. w K.. W świadectwach tych wskazano, że wnioskodawca pracował na stanowisku mechanika. Ww. zakłady nie wystawiły świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach .

Jak ustalił Sąd Okręgowy, w bazie Przedsiębiorstwa (...) w B., przy ulicy (...), dokonywano napraw samochodów ciężarowych i ciężkiego sprzętu : spychaczy, koparek i ładowarek. Wnioskodawca zarówno jako mechanik napraw pojazdów samochodowych, jak i ślusarz remontowy wykonywał naprawy samochodów ciężarowych. Część wskazanych wyżej napraw wnioskodawca wykonywał w kanale remontowym, a część poza nim. Naprawy w kanale dotyczyły napraw skrzyń, biegów, resorów, a poza kanałem wnioskodawca naprawiał np. silniki po ich wyciągnięciu z samochodów. Wg ustaleń Sądu Okręgowego, prace w kanałach remontowych zajmowały wnioskodawcy około 80-90% czasu pracy.

Od 14 lutego 1986r. wnioskodawca oprócz prac mechanicznych wykonywał dodatkowo obowiązki pracownika ds. kontroli technicznej. Do jego obowiązków na tym stanowisku należało: dokonywanie kontroli pod względem technicznym i eksploatacyjnym przy wyjeździe i w trasie, kontroli prawidłowości olicznikowania zgodnie z obowiązującymi przepisami, kontroli skuteczności i równomierności działania hamulca zasadniczego i pomocniczego, połączeń układu kierowniczego oraz jałowego ruchu koła kierownicy, prawidłowego ustawienia i zamocowania kół i oświetlenia, stanu ogumienia i prawidłowości działania urządzeń sygnalizacyjnych oraz wykonywania przez kierowców obsługi codziennych; codzienne uzupełnianie paliwa do pełnego zbiornika.

Sąd I instancji uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, przywołał treść przepisów art. 32 ust. 1 i art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz § 1- 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) wskazując, że spór ograniczał się do ustalenia, czy wnioskodawca ma wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było sporne.

Sąd Okręgowy wskazał, że praca mechanika pojazdów samochodowych może być zaliczona do pracy w warunkach szczególnych tylko w sytuacji, gdy jest to praca wykonywana w kanałach remontowych, co wynika jednoznacznie z działu XIV punktu 16 wykazu A, załącznika do cyt. rozporządzenia Rady Ministrów. W punkcie tym umieszczono zapis: „prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych”. Nadto warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych niezwiązanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace, o jakich mowa w rozporządzeniu (por. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Zebrany w sprawie materiał dowodowy wyklucza możliwość przyjęcia, że w spornym okresie zatrudnienia wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych. Do jego obowiązków należało bowiem nie tylko wykonywanie napraw w kanałach remontowych, ale także wykonywanie napraw oraz innych czynności poza kanałami. Od dnia 14 lutego 1986r. wnioskodawca oprócz prac mechanicznych wykonywał dodatkowo obowiązki pracownika ds. kontroli technicznej, zaś do jego obowiązków na tym stanowisku należało m.in. codzienne uzupełnianie paliwa w samochodach, kontrola prawidłowości olicznikowania i jałowego ruchu kierownicy, stanu ogumienia, dlatego też zdaniem Sądu nie powinno budzić wątpliwości, że czynności tych wnioskodawca nie mógł wykonywać w kanale remontowym.

Sąd uznał za niewiarygodne zeznania wnioskodawcy, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w kanałach remontowych. Zeznania te pozostają w sprzeczności z zeznaniami świadków M. W. i L. B. (1), wg których część

napraw była dokonywana w kanałach remontowych, a część poza tymi kanałami. M. W. zeznał, że spędzał w kanale remontowym około 90% czasu pracy, a świadek L. B. (1), że było to około 80-90% czasu pracy. Nadto z zakresu obowiązków na stanowisku pracownika ds. kontroli technicznej z 15 lutego 1986r. wynika jednoznacznie, że pracował on nie tylko w kanałach remontowych, ale także poza nimi. Sąd Okręgowy podkreślił, że wykonywanie pracy w warunkach szczególnych nie może bowiem zostać tylko uprawdopodobnione, ale musi zostać wykazane w sposób niezbity i nie budzący jakichkolwiek wątpliwości. Dokonując oceny materiału dowodowego sprawy trzeba mieć na uwadze, że zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień lub wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga zawsze dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 roku, II UK 440/97, OSNAPIUS 1998/22/667).

Konsekwencją braku wykazania przez wnioskodawcę spełnienia przesłanki wykonywania pracy w warunkach szczególnych w ilości co najmniej 15 lat była konieczność przyjęcia, że nie spełnia on wymaganych prawem warunków do uzyskania prawa do emerytury zgodnie z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Apelację od powyższego wyroku złożył wnioskodawca, reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, zarzucając:

- błąd w ustaleniach faktycznych będących podstawą rozstrzygnięcia polegający na uznaniu, że apelujący nie pracował stale i w pełnym wymiarze pracy na stanowisku w szczególnych warunkach jako mechanik samochodowy w kanale remontowym, co było następstwem wadliwej oceny zeznań przesłuchanych świadków i wnioskodawcy co do tych okoliczności, brakiem ustaleń co do rodzaju faktycznie wykonywanych czynności w okresie pracy na budowie eksportowej w charakterze mechanika samochodowego, błędnej i nieuzasadnionej oceny rodzaju czynności wykonywanych przez wnioskodawcę po 14 lutego 1986r. w związku z powierzeniem mu dodatkowych obowiązków pracownika ds. kontroli technicznej, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 328 § 2 kpc,

- naruszenie art. 32 ust. 1 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że skarżący nie udowodnił wymaganego przez ustawę 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Apelujący wskazał, że w spornym okresie 14 lat, 2 miesięcy i 26 dni (5 października 1978r. – 31 grudnia 1992r.) ubezpieczony pracował w kraju w Przedsiębiorstwie (...) faktycznie jako mechanik samochodowy, chociaż jego stanowiska były różnie określane i jego praca była pracą w kanałach remontowych, o których mowa w dziale XIV pkt 16 wykaz A załącznik do wyżej powołanego rozporządzenia z dnia 1986r. (według ustaleń Sądu praca w kanałach zajmowała wnioskodawcy jedynie 80- 90% czasu pracy). Ponadto wnioskodawca pracował także za granicą w byłym ZSRR. Praca ta była wykonywana w następujących okresach:

- 13 września 1988r. – 03 stycznia 1990r. - 3 miesiące 21 dni;
- 30 kwietnia 1991r. – 19 stycznia 1992r. - 8 miesięcy 20 dni;
- 10 kwietnia – 31 grudnia 1992r. - 8 miesięcy 21 dni,

Co łącznie wynosi 1 rok i 9 miesięcy, a praca ta była także pracą w charakterze mechanika pojazdów. Zdaniem skarżącego, Sąd I instancji nie odniósł się do okresu pracy za granicą, zaś nie dokonując oceny zeznań wnioskodawcy co do tego faktu, naruszył art. 328 § 2 k.p.c., a także art. 233 § 1 k.p.c., ponieważ nie budzi wątpliwości, że dowody potwierdzają pracę na terenie byłego ZSRR, co miało znaczenie istotne dla sprawy.

Sąd Okręgowy ustalił, na podstawie zeznań świadków: M. W. i L. B. (2) oraz samego wnioskodawcy, że praca w Przedsiębiorstwie w B. w kanałach remontowych, zajmowała apelującemu 80-90% czasu pracy. Ustalenie to zostało oparte na dowolnej interpretacji zeznań świadków i samego ubezpieczonego. Było także następstwem jednoznacznie sugestywnych pytań Sądu. Świadkowie M. W. (nagranie z rozprawy 4'20"-II) oraz L. B. (2) (nagranie z rozprawy

11'20"-17') zeznali, że wnioskodawca wykonywał prace mechanika samochodowego i praca ich była pracą w kanałach remontowych. Poza kanałami wykonywane były czynności ściśle związane z naprawą pojazdów lub sprzętu np. trzeba było coś przytrzymać, podłożyć, czy przykręcić, przytrzymać klucz, a potem znowu wejść do kanału, bądź też np. przy naprawianiu silników (nagranie z rozprawy: zeznania M. W. 9'19"-10'35"), czy też wyjść po klucz, czy na śniadanie (nagranie z rozprawy: zeznania M. W. 5'55"-5'58"). Przy niektórych pracach związanych z naprawami trzeba było wyjść z kanału np. ściągnąć koło (nagranie: 16'10"-16'14" zeznania L. B. (2)).

W ocenie skarżącego, gdyby Sąd dokonał wnikliwej oceny zeznań świadków, zgodnej z zasadami wynikającymi z art. 233 § 1 k.p.c., to winien ustalić, że czynności wykonywane przez wnioskodawcę poza kanałem remontowym wiązały się ściśle z pracami remontowymi pojazdów i sprzętu w kanałach i zajmowały niewielki ułamek czasu pracy. Na marginesie należy zauważyć, że Sąd I instancji nie ustalił, jakie czynności wykonywał ubezpieczony, poza czasem pracy w kanałach remontowych przyjętym przez Sąd, tj. przez ok. 10-20% wymiaru czasu pracy. Ocena charakteru czynności wykonywanych poza kanałami remontowymi była o tyle istotna, że przy ocenie czy dana praca jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze w warunkach szczególnych nie można popadać w nadmierny rygorizm, który przesłoniłby rzeczywisty zakres przyznanych pracownikowi obowiązków. Ocena ta powinna być racjonalna, bez stosowania „aptekarskiej miary” (tak SA w Łodzi w wyroku z 12.06.2015r. s. akt III AUa 686/14). Odnośnie charakteru pracy wnioskodawcy po 14 lutego 1986r. Sąd I instancji ograniczył się do wskazania zakresu obowiązków pracownika ds. kontroli technicznej, do konkluzji, że „codzienne uzupełnianie paliwa w samochodach, kontrola prawidłowości olicznikowania i jałowego ruchu kierownicy, stanu ogumienia nie mogła być wykonywana w kanale remontowym”. Sąd Okręgowy nie odniósł się do wyczerpujących zeznań wnioskodawcy, który wyjaśnił, jakie czynności wykonywał w ramach kontroli (potwierdzał sprawność samochodów, które sam naprawiał). Konsekwencją wad postępowania, o których mowa wyżej, było naruszenie przepisów prawa materialnego wskazanych w pkt 2 zarzutów apelacyjnych.

W konkluzji swojego stanowiska apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i decyzji ZUS oraz przyznanie ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna. Wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy, oparty na zasadniczo właściwych ustaleniach faktycznych i prawidłowej ocenie dowodów oraz prawie materialnym.

Przewidziane w art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t.: Dz.U. z 2016r., poz.887) prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym niż powszechnie przyjęty stanowi przywilej i odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 27 cyt. ustawy emerytalnej, a zatem regulujące je przepisy należy wyklądać w sposób ścisły i gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo.

Zgodnie z treścią art. 184 cyt. wyżej ustawy, ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948r., przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy, tj. po ukończeniu 60 lat, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy – na dzień 1 stycznia 1999r. osiągnął okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) – 15 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy o którym mowa w art. 27 ustawy, to jest 25 lat. W myśl § 2 ww. rozporządzenia okresy pracy uzasadniające prawo do wcześniejszego świadczenia emerytalnego to okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywana jest stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

W niniejszej sprawie przesłanką warunkującą nabycie prawa do wcześniejszej emerytury było udowodnienie co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy 6 lat i 8 miesięcy zatrudnienia w W. Zakładach (...) w W. na stanowisku ślusarza i ślusarza spawacza w następujących okresach: od 12 września 1975r. do 30 września 1978r.; od 1 lutego 1995r. do 12 października 1996r. oraz od 1 lutego 1997r. do 31 grudnia 1998r. Dla ustalenia uprawnień emerytalnych decydujące znaczenie miała natomiast

ocena zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w B. od 5 października 1978r. do 31 grudnia 1992r. na stanowiskach wskazanych w dokumentach pracowniczych (angażach, umowie o pracę i świadectwie pracy): mechanika napraw pojazdów samochodowych i ślusarza remontowego (od 1 lipca 1984r.) .

Chybiony jest zarzut apelującego naruszenia przez Sąd Okręgowy art.233§1 k.p.c., odnoszący się do dowolnej oceny zeznań przesłuchanych świadków M. W. i L. B. (1) oraz zeznań samego ubezpieczonego. W ocenie apelującego, zeznania ww. świadków są dowodem na to, że wnioskodawca w całym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w B. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał obowiązki na stanowisku wskazanym w wykazie prac w szczególnych warunkach stanowiącym załącznik do cyt. rozporządzenia , jako mechanik przy naprawie pojazdów mechanicznych w kanałach remontowych, wymienionym w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., w dziale XIV, pod poz.16. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji nie naruszył przepisów postępowania i dokonał zasadniczo prawidłowych ustaleń w zakresie stanu faktycznego, uwzględniając nie tylko, jak chce apelujący, treść osobowych źródeł dowodowych , ale dokonując wszechstronnego rozważenia wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie, nie pomijając w pierwszej kolejności - niekwestionowanych przez strony kopii dokumentów z oryginalnych, rzetelnie prowadzonych przez pracodawcę akt osobowych. Słusznie podkreślił Sąd I instancji, że prawo do emerytury w niższym wieku stanowi przywilej i jako takie jest odstępstwem od zasady powszechnego wieku emerytalnego. W związku z tym strona nie można poprzestać na jego uprawdopodobnieniu, lecz musi udowodnić przesłanki przyznania prawa w sposób bezsporny, a temu służą przede wszystkim dokumenty i dopiero wówczas, gdy są one niedostępne lub niekompletne, możliwym i uzasadnionym jest dokonywanie ustaleń na podstawie innych dowodów, w tym zeznań wskazywanych przez wnioskodawcę świadków. W rozpatrywanej sprawie Sąd drugiej instancji uznaje za adekwatną regułę prezentowaną w wielu judykatach, że same zeznania świadków, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych, nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach. Tym bardziej nie jest dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, w sytuacji gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne (por. Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 6 sierpnia 2014r., III AUa 466/14, LEX nr 1496008; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 maja 2013 r., III AUa 952/12, LEX nr 1327500; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 września 2012 r., III AUa 374/12, LEX nr 1223476; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 stycznia 2012 r., III AUa 1482/11, LEX nr 1110006; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 22 lutego 2012 r., III AUa 1734/11, LEX 1129735, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 16 października 2013r., III AUa 211/13).

Uwzględniając powyższe, należy w pierwszej kolejności wskazać, że przy ustalaniu charakteru i zakresu obowiązków wnioskodawcy na spornym stanowisku mechanika i ślusarza remontowego nie można pominąć treści oryginalnej i niespornej dokumentacji pracowniczej. Treść tej dokumentacji musi mieć zasadnicze znaczenie przy ustalaniu stanu faktycznego zwłaszcza , że zeznania świadków dotyczą okresu sprzed ponad 30 lat i odnoszą się do opisu zakresu czynności pracowniczych wnioskodawcy na przestrzeni prawie 15 lat, które w tak długim okresie mogły ulegać zmianie czy modyfikacji. Z zeznań świadków wynika opis pracy w warsztacie na typowym stanowisku mechanika napraw pojazdów ciężarowych i sprzętu ciężkiego. Jednakże wnioskodawca, oprócz obowiązków mechanika napraw pojazdów samochodowych, miał dodatkowy zakres czynności, które nie miały żadnego związku z pracą w kanałach remontowych, tj. pracą wykonywaną w szczególnych warunkach. Dlatego w sprawie nie ma decydującego znaczenia, jaką dokładnie część czasu pracy wnioskodawca poświęcał na inne obowiązki pracownicze , jeśli te inne obowiązki nie miały żadnego związku z pracą wykonywaną w szczególnych warunkach. Przy czym zarówno świadek M. W., jak i L. B. (1) nie pamiętali, czy i w jakim okresie wnioskodawca wykonywał inne obowiązki pracownika kontroli technicznej i stąd nie mogli się odnieść do tego , jaką część czasu pracy te obowiązki mu zajmowały . Dlatego zeznania świadków należało w sposób oczywisty skonfrontować z treścią niespornych dokumentów pracowniczych i uwzględnić tylko w takim zakresie, w jakim nie pozostają w sprzeczności z tymi dokumentami. Z dokumentów wynika natomiast , że w dniu 24 października 1980r. wnioskodawca ukończył z wynikiem pozytywnym kurs „Legalizacji szybkościomierzy i drogomierzy” organizowany przez Wojewódzki (...) w Ł.. Nadto z upoważnienia z 7 maja 1981r. wynika , że wnioskodawca pracujący na stanowisku mechanika – legalizatora został upoważniony do dokonywania sprawdzania i legalizacji szybkościomierzy i drogomierzy pojazdów mechanicznych. W celu wykonywania tych obowiązków przekazano wnioskodawcy znaczniki legalizacyjne (dokumenty na k.34 i 35 akt sprawy). W aktach

osobowych znajduje się pismo wnioskodawcy z 27 lutego 1984r., w którym sam wskazuje wykonywane stanowisko: mechanik-legalizator (na k.56 akt sprawy). W kolejnych latach : 20 lutego 1985r., 6 stycznia 1986r. i 5 stycznia 1988r. pracodawca upoważniał na piśmie wnioskodawcę do dokonywania kontroli pojazdów pod względem technicznym i eksploatacyjnym (upoważnienia na k.31-33 akt sprawy) , a w dniu 15 lutego 1986r. wnioskodawca otrzymał zakres obowiązków na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych wykonujących obowiązki pracownika ds. kontroli technicznej (dokument na k.49-50 akt sprawy). Z dokumentu tego wynika , wbrew twierdzeniom apelującego, szereg obowiązków kontrolnych w odniesieniu do wszystkich pojazdów należących do przedsiębiorstwa. Zgodnie z zapisami w ww. dokumencie, obowiązkiem wnioskodawcy było m.in. przeprowadzanie codziennie kontroli nie mniej niż 10% pojazdów , jak też jej odnotowywanie w Książce raportów i karcie drogowej każdego pojazdu. A zatem twierdzenie wnioskodawcy, że do jego obowiązków, jako pracownika ds. kontroli technicznej, należała tylko kontrola naprawianych przez siebie pojazdów, jest gołosłowne i pozostaje w oczywistej sprzeczności z treścią dokumentu, którego prawdziwości strona nie kwestionowała. W rezultacie ustalenia Sądu Okręgowego, że wnioskodawca w spornym okresie czasu nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązków przy naprawie pojazdów mechanicznych w kanałach remontowych („Do jego obowiązków należało bowiem nie tylko wykonywanie napraw w kanałach remontowych, ale także wykonywanie napraw oraz innych czynności poza kanałami.”) - nie są dowolne i znajdują potwierdzenie dodatkowo w całym szeregu ww. dokumentów pracowniczych, z których nie wszystkie zostały szczegółowo wymienione przez Sąd I instancji . Ocena zeznań świadków mieści się też w granicach swobodnej oceny dowodów, gdyż nie jest rażąco sprzeczna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, a przy tym , zwłaszcza odnośnie „innych czynności poza kanałami”, jest niesprzeczna z treścią dowodów z dokumentów. Z zeznań obydwu świadków wynika , że w warsztacie było 6-7 stanowisk kanałowych i 30 osób pracujących na jednej zmianie, w tym 10-12 mechaników. Już samo porównanie liczby stanowisk kanałowych i pracujących na jednej zmianie potwierdza prawidłowość ustaleń Sądu Okręgowego , że nie mogli oni jednocześnie w pełnym wymiarze czasu wszyscy pracować w kanałach. Żaden ze świadków nie wskazywał przy tym , aby był jakikolwiek podział obowiązków, zgodnie z którym to właśnie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy naprawiał pojazdy z poziomu kanału. Przeciwnie, świadek L. B. (1) zeznał, że „wszyscy robili wszystko”, a wg M. W. większość napraw przy sprzecie ciężkim odbywała się poza kanałami. Ustalenia Sądu Okręgowego co do wykonywania przez wnioskodawcę „innych czynności poza kanałami” należy wzmocnić treścią dokumentów z akt osobowych , które zostały zaoferowane przez samego odwołującego się. Wynika z nich jednoznacznie , że już w październiku 1980r. wnioskodawca zdobył dodatkowe kwalifikacje, niemające związku z pracą w kanałach remontowych, w zakresie legalizacji szybkościomierzy i drogomierzy oraz od 1981r. wykonywał dodatkowe obowiązki legalizatora, a od 1986r. , jak prawidłowo ustalił Sąd Okręgowy - pracownika ds. kontroli technicznej . Tym samym zarzuty apelacji, które koncentrują się jedynie na treści zeznań świadków, a pomijają okoliczności wynikające wprost z dokumentów pracowniczych, nie zasługują na uwzględnienie. Podobnie należy uznać za chybione zarzuty apelacji dotyczące wyszczególnionych tam okresów pracy na budowach eksportowych. W niniejszej sprawie brak jakichkolwiek dowodów (w tym w szczególności dowodów z dokumentów), które potwierdzałyby zeznania samego ubezpieczonego , że w trakcie wykonywania pracy na budowie eksportowej wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracę przy naprawach pojazdów mechanicznych w kanałach remontowych . Wnioskodawca, poza gołosłownym oświadczeniem , nie zaoferował w tym zakresie żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Również w apelacji brak przytoczenia na tę okoliczność dowodów, poza twierdzeniem samego odwołującego się, na których winien się oprzeć Sąd I instancji. Nietrafny jest zarzut naruszenia art.328§2 k.p.c. co do pominięcia oceny okresu pracy za granicą w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd Okręgowy na stronie 2 uzasadnienia (k.82 akt sprawy) szczegółowo wymienił okresy pracy za granicą i wskazał dowody, które potwierdzają fakt wykonywania tej pracy na stanowisku mechanika. Stanowisko takie nie zostało jednak wymienione w wykazie prac w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze. Brak natomiast dowodów, poza twierdzeniem strony odwołującej się, na potwierdzenie wykonywania na tym stanowisku pracy w szczególnych warunkach. Sąd Okręgowy słusznie zwrócił przy tym uwagę, o czym już wyżej była mowa , że „wykonywanie pracy w szczególnych warunkach nie może bowiem zostać tylko uprawdopodobnione, ale musi być wykazane w sposób niezbity i nie budzący jakichkolwiek wątpliwości” (str.8 uzasadnienia – na k.85 akt sprawy).

Warto też podkreślić, że przy prawidłowych ustaleniach Sądu Okręgowego , iż wnioskodawca nie udowodnił, aby w spornym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w B. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę

w szczególnych warunkach na stanowisku mechanika napraw pojazdów mechanicznych w kanałach remontowych, ocena ewentualnego okresu pracy za granicą w wymiarze 1 roku i 9 miesięcy nie ma istotnego znaczenia w sprawie, ponieważ nie wpływa na ustalenie prawa do emerytury. Brakujący okres wynosi bowiem 8 lat i 4 miesiące (niesporny okres pracy w szczególnych warunkach, uwzględniony przez ZUS, wynosi łącznie 6 lat i 8 miesięcy).

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, a Sąd Apelacyjny w Łodzi podziela to stanowisko, że z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97, OSNP 1998/21/638; 21 listopada 2001r., II UKN 598/00, OSNP 2003/17/419; 4 czerwca 2008 r., II UK 306/07, Lex nr 494129). Nadto w wyroku z dnia 21 listopada 2001r., II UKN 598/00, Sąd Najwyższy podkreślił, że o uprawnieniu do emerytury na podstawie § 2 cyt. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. , decyduje łączne spełnienie przez pracownika wszystkich warunków określonych w tym przepisie, a nie jego przekonanie, że charakter lub warunki pracy wystarczają do uznania jej za wykonywaną w szczególnych warunkach.

Reasumując, ubezpieczony nie wykazał, że w spornym okresie swego zatrudnienia wykonywał pracę w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, tym samym nie udowodnił 15 – letniego okresu takiej pracy i nie spełnił warunku do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury.

W tym stanie rzeczy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji swojego wyroku.

Przewodniczący: Sędziowie: